

Neven Bogdanić

SEOSKI ŽUPNIK ČETVRT STOLJEĆA PISAC

“Tko odvažno ustraje u nekom plemenitom pothvatu i zanemari otpor na koji nailazi, na kraju će se naći u moru blagoslova.”

(Sv. Terezija Avilska)

Na Dana Splitsko-dalmatinske županije, 14. travnja, među laureatima za 1999. godinu bio je i *don Josip Franulić*, rođen 1951. u Nerežišćima na Braču, župnik u Gdinju, Zastrazišću i Poljicima na Hvaru. Na povelji, koja mu je tada bila uručena, stoji da mu se nagrada dodjeljuje “za zasluge u spisateljskoj djelatnosti”.

Ove se godine navršava četvrt stoljeća otkad se don Josip Franulić bavi spisateljskom djelatnošću. Dosad je tiskao šest knjiga, jedna mu je u rukopisu spremljena za tisak, a tri u pripremi. Impozantna je njegova bibliografija od 143 naslova: to su studije, članci i prijevodi u 25 domaćih i stranih periodika. Inače je suradnik Hrvatskoga biografskog leksikona i član uredničkog savjeta liturgijsko-pastoralne revije “Služba Božja”.

Zapažena glavnina Franulićeva spisateljskog opusa objavljena je upravo u reviji “Služba Božja” i u biblioteci njezinih zasebnih izdanja. To su zapravo tri knjige: “*Župna crkva u Nerežišćima*” (1993.), “*Skrajnje pogubna zabluda - Jedan pogled u jugo-komunističku prošlost*” (1994.) i “*Uspravan na svakome vjetru Don Jakov Lušić (1893.-1985.)*” (1966.). Osim Lušića, obrađenoga u posebnoj knjizi, vrijedi još spomenuti desetak Franulićevih opsežnih i iscrpnih studija o zaslužnim svećenicima njegove zavičajne Hvarsko-bračko-viške biskupije.

Pored svojih dušobrižničkih obveza, Franulić svoje slobodno vrijeme već niz ljeta osvrhovljuje spisateljskim radom, oplemenjujući se duhovno i intelektualno, a povijest Crkve obogaćujući novim vrednotama - sustavno obrađujući razna zbivanja svoga vremena i relevantna događanja tijekom slijeda proteklih vjekova. Njegovi radovi sadržajem i pristupom nadopunjuju i osnažuju crkvenu historiografiju na ovim našim ostavljenim i opustjelim otočkim bivanjima.

Okružen mirom, samoćom, otočkim kamenjarom i knjigama - u osebnom ugođaju mediteranskog podneblja, poštujući u kazivanju i izlaganju načela postupnosti, metodičnosti, rigoroznosti, istinitosti i znanstvenosti, don Josip Franulić je, riječima prof. Joška Kovačića, “već potvrđen kao povjesničar zavičajne Crkve: njezinih prošastih stoljeća, i, nadalje, novijeg i najnovijeg vremena, poglavito njezinih duhovnih pastira 20. stoljeća ... Nastavlja svoj hvalevrijedan rad na različitim vidovima crkvene povijesti matične Hvarsko-bračko-viške biskupije.”

Pišući o svećenicima koji su sebe i svoj život žrtvovali Crkvi, opisujući povijest otočkih crkava, kazivajući događaje i zbivanja u “ateističkom” (komunističkom) vremenu, Franulić ne piše samo životopise pojedinih ljudi, odnosno ne govori tek o vremenskoj trajnosti naših crkava i bogomolja, već trga od

zaborava dio bitka svoga naroda, svoje zemlje. On zapravo piše povijest svoje, naše Crkve. Premda se njegova tumačenja i razmatranja odnose na pojedinosti, na određene i fiksne pojave, svojim zapažanjima čitatelju pruža opće, zajedničke, rekao bih svevremenske slike događanja. Njegove su prosudbe najčešće silogizmi aksiomatskog značenja.

Don Josip piše laganim i pristupačnim stilom. On nije purist, ali njegova se rečenica odlikuje čistoćom hrvatskog leksika; zadivljuje njegovo nastojanje u traženju odgovarajućega hrvatskog termina. Trudi se poput znamenitog Gustava Flauberta u jasnoći oblikovanja izraza, nastojeći da banalnosti ponavljanja svede na najmanju mjeru.

Već dva i pol desetljeća tako uči, radi i piše naš don Josip, zasigurno jedan od veoma rijetkih - ako ne i jedini - seoskih župnika u Hrvatskoj koji pišu knjige strogo znanstvenog sadržaja. Motiviran pobožnošću i duhovnom inspira-tivnošću, crpe snagu od Boga, a znanje iz knjiga. U neuobičajenoj izoliranosti za današnje prilike, odričući se mnogih dobara i zadovoljstava modernog svijeta, okružen mnoštvom znanstvenih izvora, on - kao što je to prije više od tri i pol stoljeća učinio Robert Burton, zatvoren u svojoj knjižnici i fasciniran njezinom duhovnom moći - u svojim spiritualnim nadahnućima stvara velik spisateljski mozaik, obogaćujući ga neprekidno novim sadržajim i novim idejama.

U svezi s Franulićevim znanstvenim radovima svojedobno su bila objelodanjena pismena priopćenja i zapažanja pojedinih akademika i sveučilišnih profesora te raznih crkvenih i svjetovnih uglednika. Ovdje prenosimo dio pismenog osvrta Bračanina mr. Josipa Vrandečića, doktoranda povijes-nih znanosti na sveučilištu Yale u SAD: "Premda se uporno ograđujete u svojim pismima da ste amater, sudeći po razini Vaše metodologije i svega što ona uključuje, doista ste - ne pretjerujući - vrhunski profesionalac, jer se Vaši radovi odlikuju odmjerenim, pouzdanim i jasnim historiografskim pristupom. Uz to se, zahvaljujući Vašem stilu, lako čitaju."

Otrgnuvši tako svojim znalačkim perom pomalo zaboravljene kamenčiće naše crkvene i školske minulosti, naš skromni i samozatajni duhovnik - spisatelj, kojemu pisanje nije zanimanje nego iskaz unutarnjih pregnuća, inspiriran svjetlucavim pučinama morskih dalekosti koje se pod pogledom našim otvaraju sa sunčanih hvarskih visova, u četvrt stoljeća osmislio je svijet svojih vizija u čvrsto i postojano oblikovanje, koje će dugo iza nas odolijevati vremenskoj prolaznosti.

U kraju gotovo ostavljenom i pomalo zaboravljenom od današnjega urbaniziranog i supertehnologiziranog čovjeka živi, djeluje i stvara don Josip Franulić. Dugogodišnja samoća tijekom niza proteklih godina nije ga demotivirala ni obeshrabrila. Naprotiv, ojačala je njegovu vjeru i okrijepila nadu u njemu. Jer, dobro je rekao sv. Toma Akvinski: "Svjetlo vjere omogućava čovjeku da vidi sadržaj koji vjerom prihvaća." Don Josip čvrsto ide stazom koju je sebi prigodom svoga svećeničkog ređenja ucrtao: "Ja vrlo cijenim i zato brižno obavljam svoju službu" (Rim 11,13). Poželimo mu stoga u budućnosti mir, svako dobro, puno uspjeha u radu, oživotvorenje i ozbiljenje svih njegovih plemenitih htijenja.